

Scoticum, in Catalogis eo nomine designata reperiuntur. Quid autem alumni proprijs aut communib; alantur sumptibus, nihil videtur interesse, quia ratione huius discriminis, neque plus, neque minus, ad Societatem spectant. Et vt Collegia non sint, iuxta morem loquendi Societatis, sub generali illo locorum Societatis nomine comprehensa: sic enim in Catalogis Societatis tamquam illius propria proponuntur: & vt alia dicantur duo sunt tituli sufficientes, habitationis scilicet, & gubernationis. Domus enim, quam quis inhabitat, dici illius solet, quamvis reuer illius non habeat proprietatem, & ita dici solitum: eo in domum Episcopi, Canonicci, Senatoris, Aduocati, Medici, Mercatoris, &c. absque respectu aliquo ad dominium, ob solam habitationem. Accedente autem gubernationis titulo, id verius pronuntiatur: quia administratio genus quoddam videtur esse dominij, cum supra habitationis usum addat aliquid, quod esse proprium solet dominorum. Et ita videtur teneare P. Suarez *citato num. 16.* vbi ait priuilegium, de quo dictum *numer. 360.* esse utilissimum pro Scholasticis, qui intra Collegia Societatis possunt admitti, ut habetur *Parte 4. Consilium. Cap. 3. num. 3. in declarat. L. B. & Cap. 9. L. A.* Inspectis autem ijs, quae circa illos dicuntur, idem quod in Seminariis ferè occurrit: debent enim diuersam ab aliis habere habitationem: & Scholastici nostri nequeunt cum ipsis liberè conuersari: & tamen illis applicari priuilegium potest, etiam si quandoque suis alantur sumptibus, ut ibidem dicitur. Ergo & dici idem de Seminariis magis disiunctis potest, pro quibus eadem ratio occurrit, & forte maior, quia specialis eorum gubernatio non iam quasi per accidens, & incidenter, sed omnino per se congruit, quandoquidem pro ipsis diuersis Superioribus, & administrari alijs designantur. Et ita R. P. Mucius Vitelleschus declarauit Ecclesiæ Seminariorum etiam esse dicendas Ecclesiæ Societatis ad effectum lucrandi in illis Iubilatum Generalis Communionis, in quo visitatio Ecclesiæ Societatis prescribitur, ut affirmat P. Quintana *supr. Singulari 5. num. 2.* Vnde & idem de Viatico dicendum: licet utrumque neget Cardinal. Lugo in *Responsis Moral. Lib. 4. Dub. 33.*

Specialis difficultas circa periodantem in Seminario viatorio tempore, non afferuant ibi ad sacramentum.

Sed quid faciendum, si contingat alumnus aliquem in vita discrimen adduci vespertino tempore, cum in Seminario non sit asservatum Sacramentum? Vbi quod ad Extremam vunctionem attinet, parum circa hoc difficultatis inuoluit, cum possit Oleum sanctum ex Collegio Societatis adduci omnino occulte. Circa Eucharistiam vero omnino caendum est ne publicè deferatur: id enim non licere per priuilegia affirmat P. Suarez *supr. Cap. 3. num. 12.* qui aliquod in eo præjudicium esse Parochorum existimat, quatenus modus ille deferendi ad proprium eorum usus spectat, ob speciale solemnitatem in delatione huiusmodi requisitam. Occulta autem delatio non appetit decens, ob reuerentiam altissimo debitam Sacramento. Si autem a Parrocho ut id officij præstet postuletur, ex eo enerari videtur priuilegium, & ius in Parochis recognosci: unde ad alios casus fieri argumentum poterit, & plus illi sibi, quam sit debitum, usurpare. In quo difficultatum conflictu videtur dividendum tamquam verosimile Eucharistiam posse occulte deferri, id firmando ex eo quod habet P. Quintanad. *Singulari 33. citato num. 5.* Religiosos scilicet respectu eorum, quibus conferre Sacra menta possunt virtute priuilegiorum, quoad effectum dictum Parochos eorum constitui. Sicut ergo Parochus, quando publicè deferre Eucharistiam nequit, occulte id præstare potest, etiam sine lumine, si commodè nequeat afferri, pro quo videndus idem *Tomo 1. Tractat. 4. Singulari 8.* Nec tenetur ad Parochum alium proximiorem recurrere, qui cum maiori deferre decentia possit; quia pro obligatione tali us extat nullum, & ipse habet plenum ius administrationis, quando in ea non deprehenditur indecentia positiva. Quod autem defectus reuerentia sit ab alijs exhibenda, obligationem semper non inducit. Vnde Sacerdos, qui peracta Missa, quando moraliter est certum Sacramentum intra pectus haberet, coram alijs se fisiit, ignoribus eum Missam tunc temporis absoluuisse, ex eo grauiter non peccat; immo forte nec venialiter, quia pro eo esse causa rationabilis potest: & tamen illud ea reuerentia priuat, qua eidem sic clauso, sicut manifesto debetur. Ad hunc equidem modum in Religiosis dicendam præfato gaudientibus priuilegio, qui deferre Eucharistiam possunt in bursa collo appensa, aut certe in vaseculo decentissimo ad latus pectoris intra vestem: si enim in manibus, vix fieri decenter poterit, cum illis sit ad continentiam vestem vlturus, & ad signa urbanitatis: si verò noctu, in manibus deferri poterit, & lumen pariter adhiberi: quia cum alijs illud portari à Religiosis soleat, decentia potius, quam necessitas gratia, non poterunt illud videntes id, quod causis habet, suspicari.

In Seminariis Indorum.

357 Et hac quidem generaliter dicta Indorum Collegijs possunt specialiter applicari, in quibus peculiares occurrent rationes. Prima, Parochos circa administrationem dictam inuitos non haberi, juxta dicta *num. 221.* Secunda, cum Collegia ista ex fine conversionis Indorum, & extirpanda penitus Idolatriæ ac superstitionis instituta sint, qua de locis Societatis dicuntur, & generaliter quæ in priuilegijs habentur, amplissime interpretanda esse, ut Iepijs dictum. Tertia, opportunius, facilius, & accommodatius ad eorum ingenium, hoc pacto fieri, dum à suis Patribus intruuntur, ut alia omittant considerationi prudentium remittenda.

358 Illud tandem adiiciendum, quod Fr. Ioannes Baptista in Animaduersionibus pro iis in confessionarijs Indorum habet *Parte 2. in Indico. minis vngandas ab Verb. Extrema vunctione, ita enim ibi: Circa partes Oleo sancto vnguendas est aduentum, quid Manuale probata Mexicanum principi mulieribus in umbilico vunctionem sententia. fieri; viris autem in lumbis, his verbis: Ponga el olio al hombre en los homos, y a la mager en el ombligo.* Sic ille, adducens statim Manuale aliud præcipiens tam in viris quam in feminis vngendos lumbos, *veluti voluptatis & libidinis sedes.* Circa quod ille nihil statuit; unde utrumque videtur tamquam praui conueniens approbare. Pro quo etiam ita scribit P. Henriquez *Lib. 3. Cap. 12. num. 3.* *Vunctione sexta rerum, cum non sit de essentia, non adhibetur Monachis, aut Monialibus propter honestatem:*

Ecclesie Societatis quae dicantur.

P. Suarez vi fauac.

Posse deferri occulte.

tem: seculares autem feminæ vngi solent proprie vmbilicum: Sic ille.

Sed certè nihil tale respectu seminarum admittendum: & propter hujusmodi abusus extirpandos, & indecentias submouendas, Paulus V. Rituale diligenter & sapienter concinnatum studuit promulgari. In eo ergo juxta communem Theologorum sententiam, pro qua aliquos adducit Bonacina *Tomo 1. Disput. 7. Quest. vñcta.* *Puncto 5. num. 18.* & videri etiam potest P. Martinon *Tomo 5. Disput. 65. num. 17.* & Auctores alii apud P. Palau *Tomo 4. Tract. 26. Puncto 3. num. 3.* Vunctionem lumborum in feminis non solù vi non necessariam, remouendam duxit, sed vi parum honestati congruentem, ut clarè significat, dum omittendam dicit Proprietate honestatem. Quis autem non videat umbilici vunctionem magis honestati repugnare? & ita de vtraque pariter idem statuit Bonacina *supr. citato num. 18.* Quod ex generali alia cautione ibidem disposita manifestè colligitur, dum decernitur quod cùm unum membrum vngi nequit, vunctione in altero nequaquam fiat, nisi forte illud deficiat; tunc enim in proximiori illius est parte facienda. Quia fuit sententia Divi Thomæ in 4. dub. 23. *quest. 3. artic. 3.* & multorum, qui eum secuti apud Bonacinan *num. 16.* quod etiam in viris lumborum vunctione omittenda sit, quando illi commodè moueri nequeant, citato loco Ritualis adiungitur, quod ex cōmuni etiam est Theologorum doctrinā desumptum.

360 Sed sunt insuper qui per omnes septem *Sententias aliorum.* vñctiones, aut earum quamlibet, si seorsim adhibeantur, gratiam sanctificantem conferri dicunt. Sic aliqui apud citatos, qui dum per quamlibet vunctionem effectum Sacramenti, & partiam gratiam conferri afferunt, inter illas non distinguunt, quorum & ratio id probat, quod scilicet in qualibet vunctione materia & forma consimilis adhibeatur. Propter quam Sotus in 4. *dub. 23. quest. 2. artic. vñc.* cenit omnes septem vunctiones ad essentiam Sacramenti pertinere, & per omnes pariter conferri gratiam, quando re ipsa fiunt, & intentio Ministri est tali adæquatæ actioni conformis. Liceat sentiat gratiam tantum dari in ultima: pro quo etiam D. Thomas, & Doctores alii citantur, & amplectitur P. Henriquez *supr. num. 3.* Per singulas autem septem dñi tenet P. Bauny. *Tomo 1. Tract. vñc. Quest. 2.* & alij, ut dixi, de eisdem sine discriminatione affirmant. Pro quo & videtur esse Concilium Florentinum in *Decreto 8. Quintum Sacramentum.* *Ratio cur vbi pro materia huius Sacramenti septem vunctiones proponit, cum correspondentibus formis: ergo per omnes gratia Sacramenti confertur: hac enim ratione materias & formas alias Sacramentorum ibidem traditas, ut veras & proprias recognoscimus: sin minus, doctrina Concilij tunc maximè necessaria pro vñione Ecclesiæ, diminuta & incerta fuisset. Et quidem cum materia eadem sit, forma item illi proportionata omnino similis, ritus collationis idem, incredibile apparere adeo latam differentiam intercedere, ut in quibusdam ratio Sacramenti sit, & in alijs merus ceremonialis ritus inueniatur.* Cum præsternit partes illæ, quas Concilium inungendas determinat, non minus quam aliae possint esse instrumenta peccandi, & frequentissime sint *arma iniuriantis ad peccandum,* ut Apostolus loquitur. Ex eo autem quod necessaria tales vunctiones non sint, non sequitur sufficientem materiam esse non posse: sicut panis fermentatus non est materia necessaria, & tamen sufficiens est pro Sacramento Eucharistia: & peccata venialia, ac mortalia iam confessi, pro Sacramento Preuentiæ, eo modo quo peccata materia esse dicuntur. Pro quo etiam facit id, quod ait P. Henriquez *supr. num. 2.* vunctionem in manibus minus necessariam esse; & tamen negabit nullus materiam esse sufficientem.

Neque ob Hanc ne cessarue non esse.

*Puncto 6. Diana loco priori citato. Baffus Verb. Extrema vunctione 3. num. 2. & 3. P. Galpar Hurtadus Tractatu de Extrema Vunctione Difficult. 6. P. Coninck *supr. num. 12. & 21.* P. Palau *supr. Puncto 5. num. 13.* P. Martinon *supr. n. 29.* P. Valentia *Disputat. 8. Quest. 2.* Puncto 2. Verb. Effectus, *Tomo 4.* P. Dicastillus *Tract. 7. num. 49.* & 115. P. Mætratus *Tractatu de Extrema Vunctione.**

tem. Quod autem si ſufficiens materia eſſent, non debuerint ab Eccleſia prohiberi, vel ut non neceſſaria proponi, ex quo arguant aliqui, quia non poſſunt rationabiliter fideles beneficio Sacramentalis gratia priuari, quo à Chriſto liberatiter ſunt donati: id certe nullatenus videretur vigeſe, quia ſtante ratione conuenientia, id non videtur repugnare.

Prohiberi aliquas ab Eccleſia potius exemplo communione ſub vtraque ſpecie.

361 Et pro ampliori rei huius declaratione, id quod ab Eccleſia de Communione ſub vna ſpecie ſtatutum eſt, exacte ſufragatur. Per vtramque enim ſpeciem maiorem gratiam conſerfi multi & graues Scriptores tenent, vt videri poſteſt apud P. Martinon, qui eorum agmen adducit Tomo 4. Difput. 34. num. 20. & nihilominus ob conuenientiam in tali prohibitione reperitam, ob inconvenientiam vſus alterius, id ſancte & prudenter poſtuit generali p̄cepto ſtabiliri. Vnde & Doctores qui affirmanſt ſub vtraque ſpecie communicatingibus non plus gratia tribui, niſi maior diſpoſitio accedat, ſatentur prohibitionem fore legitimam, etiam gratia major conſerteret, vt videri poſteſt apud P. Suařium Tomo 3. in 3. p. Difput. 71. ſect. 3. Diſc. 2. circa finem. P. Coninckium Ques. 80. num. 127. ad Secundum, & alios. Nihil ergo mirum, ſi circa Extremam Vnctionem aliiquid tale fuerit ab Eccleſia conſtitutum. Quamuis de eo p̄ceptum noſt ex eo poſteſt colligi, quod ſi alicubi, maximè in Rituale Pauli. V. quod tamen non obligare ſub p̄cepto ex eo aliqui colligunt, quod in eo Pontifex exhortando poſtūs, quam p̄cipiendo loquuntur. Nihilominus ex eo deduci efficacissime poſteſt vniſionem remun non eſſe de neceſſitate Sacramenti: quia licet Pontifex tantum hortando procedat, cùm tamen doctrina illa generalis pro Eccleſia ſit, errare in illa Pontifex nequit, vt non neceſſarium proponens id, quod reuerat neceſſarium eſt.

De eo non exiſtare in Rituale p̄ceptum vniſionis quiſtib. Ex eo iamē arguitur, ut neceſſaria neſt.

Vnde non eſſe neceſſaria deduci poterit.

Aliquando nullam indecationem in illis reperitam.

362 Quod autem vniſio talis, ſicut & ea, quæ pro pedibus indicitur, cùm Sacramentalis eſſe poſſit, & ita ex iſtitutione Chriſti habeatur, nihilominus neceſſaria iudicata ab Eccleſia non ſit, ex iſipſis Sacramenti iſtitutione haberi poſtuit, quia in eo indecentia aliqua eſſe poſteſt, quam ſicut indiſcooperiendis rebus, ita & in pedibus aliqui reperiunt: vnde propter eamdem rationem aliqua Eccleſia vtramque omittendam censuerat, vt obſeruat P. Egidiuſ Difput. 19. num. 8. poſt P. Suařium ſupra Difputat. 20. ſect. 2. numer. 6. Si autem obiiciat quis indecentiam hanc Chriſto preuiſam, & nihilominus vniſiones diſtas pro materia ſtatuiſſe. Occuri poſteſt indecentiam in hoc non ſemper fuſſe, & ita primuſis illis Eccleſia ſancte temporibus, ſinceritate ac puritate regnabitibus, vſum talem de centem eſſe poſtuiſſe. Poſteā tamen refrigerante charitate, & abundante malitia, circa hoc cauſu, apportuſi prouideri, ſicut circa vſum Calicis notant Scriptores citati: crescente enim fidelium numero non poſtuit circa illum, ea, quā par eſt, reuerentia versari: quod tamen anteā experientis ſimilibus non fuerat comprobatum. Accedit vniſionem remun multoties ſine incommodo infirmi fieri non poſſe: neque credibile eſſe Chriſtum, qui Sacramentum hoc pro ſalute etiam corporali prodeſſe voluit, cui illius detriſſerit.

365 Poſteſt etiam pro eodem eſſe funda- *Vnctionem aliud, ex valore ſciliſt vniſionis p̄- ſuſe vali- dicit, etiam locutionis non adhibita mentio, proba- Nam additio ad valorem non videtur neceſſaria: queſt.*

iuxta

mento ministrandum voluſſe. Et quia circa pa- des tale aliiquid poſteſt accidere, quod ſciliſt diſcooperiſſe fine pericuſo aliquo nequeant, ideo de illis ſimiſter iudicatum; non ita de aliis, quæ in propatulo ſunt, caput ſciliſt, & manuūm ali- qua.

363 Iuxta hæc ergo id in ordine ad priuilegium ista processit in viris ſciliſt nullam eſſe vniſionem omittendam, quod Rituale Pauli V. ita decernit, quando id commode fieri poſteſt. Quod intelligendum etiam Monachi ſint: non obſtantē eo, quod ex P. Henriquez num. 358. eiudem verbis eſt poſtūs. Cūm enim valde probable ſit gratiam ſanctificantem & Sacramentalem etiam ſpecialē qualibet vniſionē conſerfi, non debet infirmus in eo tanta neceſſitatē articulo huiusmodi ſubſilio fraudari. Vnde & Doctores qui affirmanſt ſub vtraque ſpecie communicatingibus non plus gratia tribui, niſi maior diſpoſitio accedat, ſatentur prohibitionem fore legitimam, etiam gratia major conſerteret, vt videri poſteſt apud P. Suařium Tomo 3. in 3. p. Difput. 71. ſect. 3. Diſc. 2. circa finem. P. Coninckium Ques. 80. num. 127. ad Secundum, & alios. Nihil ergo mirum, ſi circa Extremam Vnctionem aliiquid tale fuerit ab Eccleſia conſtitutum. Quamuis de eo p̄ceptum noſt ex eo poſteſt colligi, quod ſi alicubi, maximè in Rituale Pauli. V. quod tamen non obligare ſub p̄cepto ex eo aliqui colligunt, quod in eo Pontifex exhortando poſtūs, quam p̄cipiendo loquuntur. Nihilominus ex eo deduci efficacissime poſteſt vniſionem remun non eſſe de neceſſitate Sacramenti: quia licet Pontifex tantum hortando procedat, cùm tamen doctrina illa generalis pro Eccleſia ſit, errare in illa Pontifex nequit, vt non neceſſarium proponens id, quod reuerat neceſſarium eſt.

364 **Q** Via in Indiis accidit, licet non ad In- *In vniſio- ne 4. o- misſio locu- tions an ſi in cauſa iterandi illam. Et que open- dant non eſſe.*

dias tantum ſpecter, & his ferme diebus, illius diſcutionem iuuat hoc loco, neque inutilem, vt reor, attempere. Cūm moribundū Religiosus Sacerdos inungeret, in qua vniſionē locutionem omiliſt, tantum dicens, Quidquid per gulfum deliquiſti. Et dubitatum quid fieri oportet, nihil tamen factum, ſed cæremonia illa ſacra more ſolito conſummat. Et vt ita fieret, in primis ratio eſſe poſtuit, quod iuxta ſententiam grauium Scriptorum de qua n. 359. primā vniſionē Sacramentum quoad omnia eſſentialia perficitur. Item, quia ſecondum aliam ſententiam, de qua num. 360. per quamlibet vniſionē ſpecialis gratia conſerfit, vnde vna earum aliquā deficiente, non ideo infirmus Sacramenti defraudatur effectu. Quod ſi dicarūt defraudari partiali illa gratia respondentē quartā vniſionē, id non debet eſſe cauſa vt illa leofim perficiatur, quia iam extra ſuum locum eſt, neque moraliter continuatur cum aliis, & ita non videtur conuenientia vniſionis iteratio: gratia autem illius defectus, cūm p̄ter intentionem Miniftri fuerit, cauſi tribuendus eſt, & alia ratione ſupplendus: ſi tamen ad ſupplementum vrgens obligatio eſt, quod poſteſt non ſine fundamento negari, quia iactura illa inculpabilis fuſſe, vel ſi culpa aliqua interuenit, ea ſuit p̄fectio leuiffima, ob inaduerteritiam inquam, aut perturbationem, quæ in rebuſhice non raro ſolet admifſeri.

365 Poſteſt etiam pro eodem eſſe funda- *Vnctionem aliud, ex valore ſciliſt vniſionis p̄- ſuſe vali- dicit, etiam locutionis non adhibita mentio, proba- Nam additio ad valorem non videtur neceſſaria: queſt.*

iuxta

iuxta probabilem enim multorum ſententiam, de qua numer. 359. Vnctiones tantum quinque neceſſaria ſunt, quatenus in organis quinque ſenſuum ſunt, eō quod inde omnium ſit pectatorum origo, quia nihil in intellectu, quod priuilegium non fuerit in ſenſu: atqui locutio non eſt actus ſensationis, vt conſtat: ergo licet in vniſione exprimi ſoleat, non erit ſubſtantialis defectus expreſſionis. Tum etiam quia in vniſione membra non eſt neceſſarium exprimi omnes illius actus, ſed p̄cipuum: quemadmodum etiam exprimatur locutio, non eſt neceſſarium exprimi ſilentium, per quod multoties graue peccata committantur. Pro quo etiam facit illorum ſententia, qui affirmanſt non eſſe neceſſarium exprimi ſenſum, in cuius organo fit vniſio: & ita diſtiones illæ Per viſum. Per auditum &c. de ſubſtantia non eſſe; quia determinationem effectus non eſt neceſſarium indicari: Deus enim non dat veniam diſcretam, ita vt in prima vniſione remittantur peccata commiſſa per viſum, & ſic de aliis: ſed mortalia omnia ſimil remittuntur, etiam illa, quæ per ſenſus commiſſa non ſunt, ſed per actus mērē internos. Immò nec determinatio partium neceſſaria videtur, aut quod vniſio in illis ſiat: quandoquidem ſi quis careret aliquibus earum, vt manu, vel pede, nequiret aliqui qui validē iſtud muſcipere Sacramentum. Et etiam ſit de Sacrameti eſſentialia vt vniſio in partibus determinatis ſiat; non tamen eſt earum expreſſio: quemadmodum licet vniſio in fronte dicatur eſſe de eſſentiali Confirmationis, id tamen in illius forma non declaratur. Et ita tenet P. Reginaldus Tomo 2. Lib. 28. Cap. 9. num. 56. Hermes Christianus, & Petrus a S. Ioseph, apud Diana Parte 9. Tract. 7. Reſolut. 56. vbi cum P. Præpoſito ſententiam diſtam non eſſe improbabilem affirmat. Quod & firmat Parte 10. Tract. 12. Reſolut. 32.

366 Nihilominus vniſio videtur iteranda fuſſe: quia defectus forme fuſſe in parte valde ſubſtantiali: à Concilio enim Florentino locutio exprimenda decernitur verbis illis: In ore, proper gulfum, vel locutionem. Et quidem quod ad locutionem attinet, videtur eſſe p̄cipuum: peccata enim frequentiora & grauiora per locutionem, quam per gulfum, committuntur, iuxta Diuī Iacobī doctrinam in ſua Catholica Cap. 3. vbi inter alia ver. 6. & 7. illud: & lingua ignis eſt, uniuersitas iniquitatis. Que maculat totum corpus, & inflammat rotam nativitatis noſtre & inflammat a gehenna. His ergo lingua malis medicinam Sacramenti oportuit ſpecialiter adhiberi. Potuit autem defectus ille ſuppleri ſine aliquo incommodo abque aliarum vniſionum repetitione, iuxta do- Et in defectu ſuppleri ſit deinde ſupplementum ſic dicendum: Quidquid per locutionem deliquiſti de gulfuſi nihil addendo, quia pro eo ſufficiens forma p̄ceſſit. Licet enim vt vna tantum proponatur pro vtroque, virtute tamen eſt duplex, & re ipsa diuīſibilis. Pro quibus haec facit.

C A P V T XIII.

De Priuilegiis Indorum circa Sacra- mentum Ordinis.

368 **N**illum equidem pro illis extat, ne- *Indum nul- que neceſſarium fuſſe: quia cum il- lorum capacitas pro ministerio tā- Ordines to hucusque ſufficiens viſa non fuerit, & ipſum bruilegiū, & quare, ministerium in Hispanoruſ oculis tali promo- tione*

Sicut ex doctri- na alia nudi- da, circa dictonis.

Quia con- tra chari- tam de- inquietum,

Oberatio na p̄actim.